

IT Ticket Manager – Yazılım Tasarım Dokümanı

Hazırlayan: İsmail Fatih Çolak

Yıl: 2025 / 2026

Sürüm: v0.8 — BASELINE (Analiz Uyumlu, Revize Edilmiş)

Kuruluş: 32Bit Ofisi için Hazırlanmıştır

Doküman Tipi: Yaşayan Tasarım Dokümanı

Referanslar: ITIL v4, ServiceNow, Jira Service Management

0. Doküman Yaklaşımı ve Bağlayıcılık

Bu doküman, Yazılım Analiz Dokümanı'nda tanımlanan iş ihtiyaçları ve süreç bekłentilerinin teknik tasarım düzeyindeki doğrudan karşılığı olarak hazırlanmıştır. Analiz dokümanı sistemin ne yapması gerektiğini tanımlar; bu tasarım dokümanı ise bu bekłentileri yorum katmadan, uygulanabilir teknik kurallara dönüştürür.

Bu kapsamda:

- Tasarım, analiz dokümanında tanımlı olmayan yeni iş davranışları üretmez
- Teknik kararlar, analiz kapsamını daraltamaz veya genişletemez
- Tüm süreç, rol ve kural tanımları analiz dokümanındaki ilkelere dayanır

Bu doküman yaşayan bir tasarım dokümanıdır. Yapılacak revizyonlar, analiz dokümanında tanımlanan hedefler korunarak gerçekleştirilir.

Application Layer & Orchestration (MVP Scope)

Bu doküman, domain kurallarını ve izin verilen davranışları tanımlar. Bu davranışların hangi sırayla tetiklendiği ve use-case bazlı orkestrasyonu, Application Layer sorumluluğundadır.

MVP fazında Application Layer;

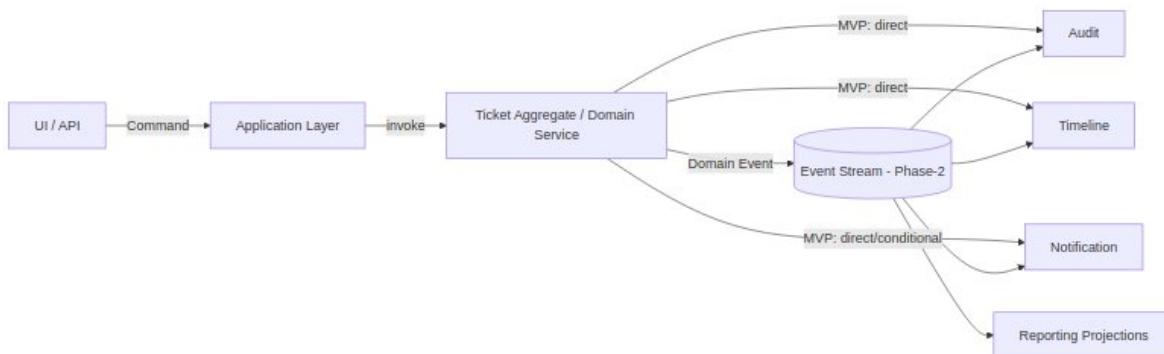
- Domain kurallarını ihlal etmeyecek şekilde çağrıları koordine eder
- SLA clock, status transition ve audit tetiklerini senkronize eder
- UI ve dış sistemlerden gelen talepler için tek giriş noktası sağlar

Bu katmanın detaylı tasarımı, mimari doküman kapsamında ele alınacaktır.

Command → Domain → Event Ayrımı (MVP + Phase-2 Teaser)

- **Command:** Application Layer tarafından başlatılan use-case isteğidir (örn. ChangeStatusCommand).
- **Domain:** Aggregate/Domain Service kuralları uygular, invariant'ları korur.
- **Domain Event:** Domain içinde gerçekleşen önemli değişimi bildirir; audit/timeline/notification gibi supporting süreçleri besler.

MVP'de supporting işlemler (audit/timeline/notification) doğrudan transaction içinde tetiklenebilir. Phase-2'de ölçek ihtiyacı oluştuguunda event-driven akışa geçiş hedeflenir.

Sorumluluk Ayrımı (Netleştirme)

- **Application Layer:**
  - Use-case bazlı akışları orkestre eder
  - Status transition, SLA trigger ve escalation çağrı sırasını belirler
  - Domain kurallarını *uygulamaz*, yalnızca çağrıır
- **Domain (Aggregate + Domain Service):**
  - Status değişiminin geçerli olup olmadığını doğrular
  - SLAClock state geçişlerini kontrol eder
  - Escalation kararlarının kurallara uygunluğunu garanti eder

Bu ayrım ile:

- Akış kontrolü Application Layer'da
- İş kuralı doğrulaması Domain'dedir

Phase Boundary (Bilinçli Kapsam Sınırı)

Bu SDD, analiz dokümanındaki iş davranışlarını teknik kurallara dönüştürmeye odaklanır.

Bu fazda aşağıdaki mimari ayrıntılar *bilinçli olarak* detaylandırılmamıştır:

- Application layer (use-case orchestration)
- Domain service vs aggregate sınırları
- Command / Query ayrımı (CQRS)

Phase-2 Öncelikli Konular

1. Event granularity ayırtırma
2. Çoklu SLA clock desteği
3. Notification motoru genişletme
4. CQRS değerlendirmesi
5. Reporting optimizasyonu

Gerekçe: MVP'de hedef; statü akışları, SLA clock, RBAC, audit/timeline izlenebilirliği gibi iş davranışlarının doğrulanmasıdır.

Bu mimari kararlar, ilk çalışma prototipinden elde edilecek geri bildirimlere göre Phase-2'de kesinleştirilecektir.

1. Domain Model Ayrımı (Analizle Uyumlu)

Sistem, analiz dokümanında tanımlanan iş süreçlerini net ve kontrol edilebilir şekilde modelleyebilmek amacıyla core ve supporting domain'ler olarak ayırtılmıştır.

1.1 Core Domain

Core domain, doğrudan iş değeri üreten ve analiz dokümanında tanımlanan temel süreçleri kapsar:

- Ticket
- Incident
- Service Request
- Önceliklendirme (Urgency / Impact)
- SLA & Escalation

Core Domain – Aggregate ve Invariant'lar (MVP)

Aggregate Root	Kapsam	Temel Invariant
Ticket	Status, Priority, SLAClock	Geçersiz status transition yapılamaz
Ticket	SLAClock	SLA state yalnızca tanımlı akışta ilerler
Ticket	Assignment	Yetkisiz rol assignment yapamaz
ServiceRequestTicket	Approval	Onay tamamlanmadan RESOLVED olamaz

Bu alanlar, sistemin iş perspektifinden beklenen ana davranışlarını belirler ve süreç akışını doğrudan etkiler.

Domain Service vs Aggregate Ayrımı (Tasarım Prensipleri)

Bu sistemde domain modeli, davranışların nerede konumlanacağına dair aşağıdaki prensiplerle tasarlanmıştır:

- **Aggregate Root (Ticket):**
  - State (status, priority) tutarlılığından sorumludur
  - Geçersiz status transition'ları engeller
  - SLAClock state geçişlerini doğrular
  - Invariant'ları her zaman kendi sınırları içinde korur
- **Domain Service:**
  - Birden fazla aggregate veya dış veri gerektiren kararları içerir
  - Priority hesaplama (Urgency / Impact matrisi)
  - SLA escalation kararları (%70 / %85 / %100)
  - Approval sonucu değerlendirme (Service Request)

Bu ayrım ile:

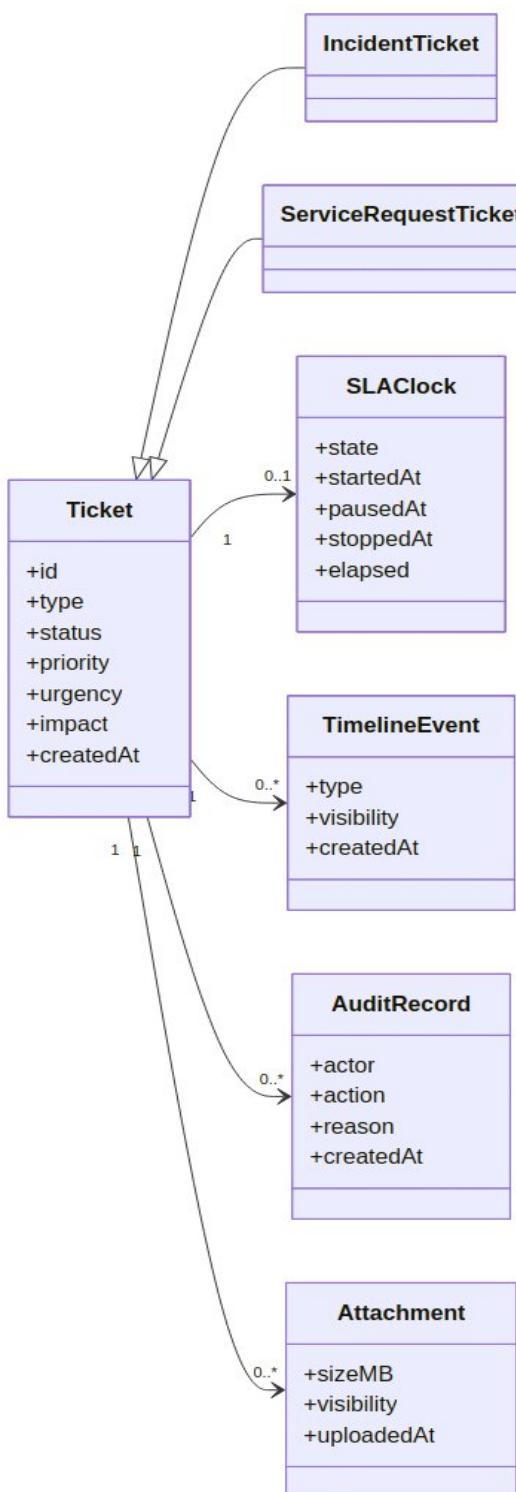
- Aggregate'lar kuralları **uygular**
- Domain Service'ler kararları **hesaplar**
- Application Layer ise yalnızca **orquestrasyon** yapar

1.2 Supporting Domain

Supporting domain, core domain süreçlerinin izlenebilirliğini, denetlenebilirliğini ve raporlanabilirliğini sağlamak amacıyla konumlandırılmıştır:

- Audit
- Logging
- Timeline
- Notification
- Reporting

Supporting domain bileşenleri, core domain davranışlarını tetiklemez veya değiştirmez; yalnızca gerçekleşen aksiyonları kaydeder ve görünürlük kılardır. Bu ayrim, analiz dokümanında vurgulanan kurallara dayalı süreç, şeffaflık ve denetlenebilirlik ilkelerinin teknik karşılığını oluşturur.

Aggregate Boundary – Ölçeklenebilirlik Notu

Attachment, TimelineEvent ve AuditRecord bileşenleri MVP fazında Ticket aggregate içinde modellenmiştir.

Sistem ölçeklendikçe bu bileşenler:

- Ayrı aggregate
- Ayrı bounded context olarak ayırtılınmaya uygunudur.

Mevcut tasarım, MVP için tutarlılığı ve basitliği önceliklendirir.

Split Sinyalleri (Ölçülebilir)

Aşağıdaki sinyaller gözlemlenirse Attachment / Timeline / Audit bileşenleri Ticket aggregate'tan ayırtılmalıdır:

- **Performans:** Ticket update işleminde P95 latency > 300ms (yük altında)
- **Veri büyümesi:** Tek bir ticket için timeline event sayısı > 500 veya attachment > 50
- **Çakışma:** Aynı ticket üzerinde optimistic lock conflict oranı > %5
- **Depolama:** Ticket satırı veya ilişkili join maliyeti belirgin artış (örn. sık timeout)
- **Organizasyonel:** Timeline/Audit farklı ekip tarafından ayrı sprintlerle geliştirilmeye başlanır

Bu sinyaller, Phase-2'de bounded context ayırtırma kararrının tetikleyicileri olarak kullanılabilir.

2. Incident vs Service Request Tasarımı

2.1 Ayrımın Nedeni

Analiz dokümanında Incident ve Service Request süreçlerinin **karışması operasyonel risk** olarak tanımlanmıştır.

2.2 Domain Ayrımı

Ticket üst varlıktır; alt türler şunlardır:

- IncidentTicket
- ServiceRequestTicket

2.3 Incident Kuralları

- Acil durum odaklı
- SLA zorunlu
- Otomatik escalation açık

2.4 Service Request Kuralları

- Katalog bazlı
- SLA opsiyonel
- Onay (approval) adımı eklenebilir

Approval Flow (Service Request - MVP)

- Service Request, opsiyonel onay adımı içerebilir
- Approval tamamlanmadan RESOLVED durumuna geçilemez
- Reddedilen talepler CLOSED durumuna alınır (reason + audit)

Approval akışı, ticket yaşam döngüsünü genişletmez; mevcut statüler içinde kontrol mekanizması olarak çalışır.

3. Önceliklendirme (Urgency / Impact)

3.1 Priority Modeli

Priority aşağıdaki matrisle hesaplanır:

$$\text{Priority} = f(\text{Urgency}, \text{Impact})$$

Impact \ Urgency	Low	Medium	High
Low	LOW	LOW	MEDIUM
Medium	LOW	MEDIUM	HIGH
High	MEDIUM	HIGH	CRITICAL

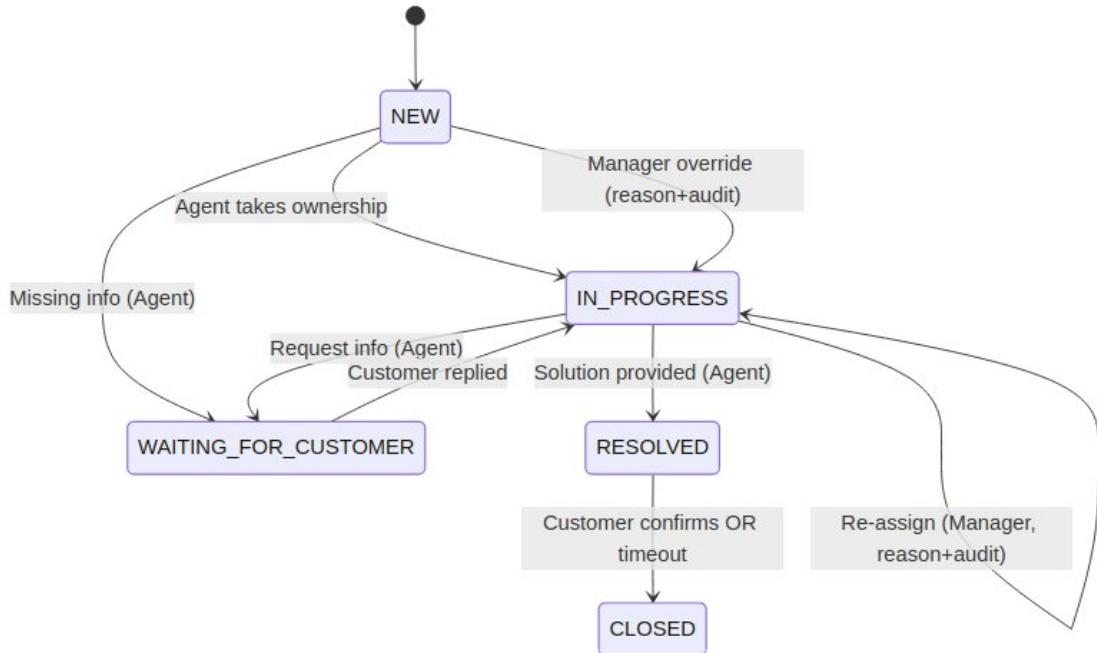
3.2 Değişim Kuralları

- Customer urgency önerir
- Agent impact belirler
- Priority değişimi **audit zorunludur**

4. Ticket Lifecycle & Edge Case'ler

4.1 Temel Lifecycle

NEW → IN_PROGRESS → WAITING_FOR_CUSTOMER ↔ IN_PROGRESS → RESOLVED → CLOSED

4.2 Yanıtsız Müşteri (Abandoned Case)

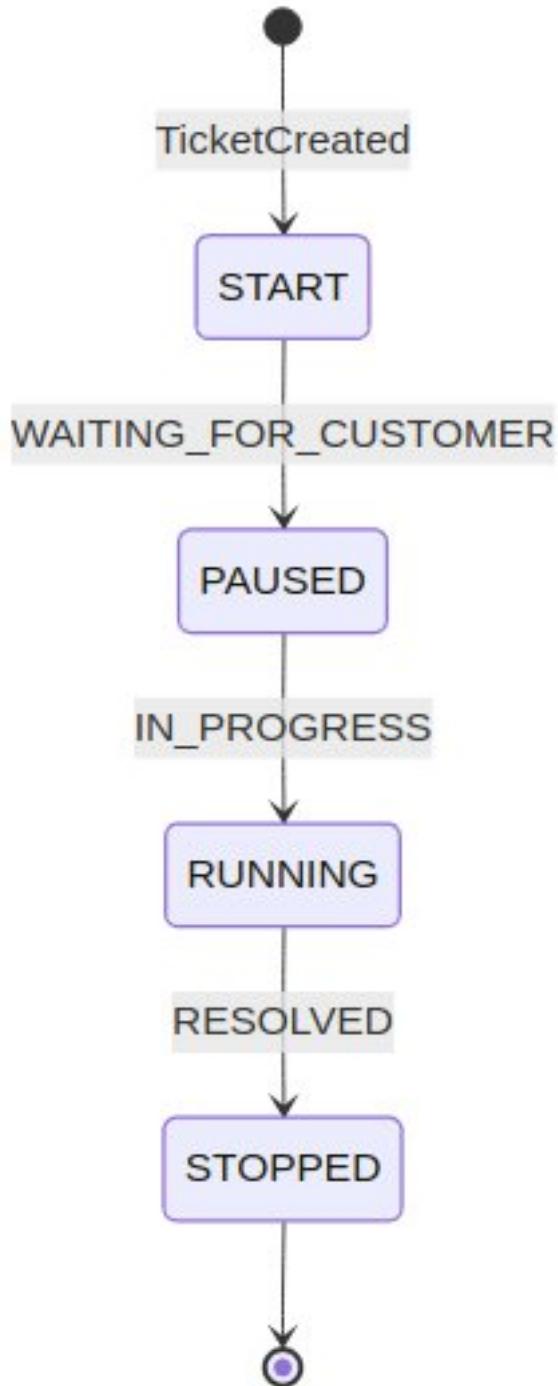
- WAITING_FOR_CUSTOMER state’inde belirlenen süre aşılırsa:
  - AUTO_Reminder event
  - Süre dolarsa AUTO_CLOSE önerisi
  - Manager onayı ile CLOSED

5. SLA, Escalation ve Risk Yönetimi

5.1 SLA Clock

- TicketCreated → START
- WAITING_FOR_CUSTOMER → PAUSE
- IN_PROGRESS → RESUME
- RESOLVED → STOP

5.1.1 SLA Clock State Flow

Bu akış, analiz dokümanında tanımlanan “SLA’nın adil yönetimi” ilkesinin teknik karşılığını temsil eder.

Extensibility Notu

MVP fazında sistem tek bir SLAClock üzerinden ilerler.

Phase-2’de:

- Response SLA
- Resolution SLA gibi farklı SLA tipleri tanımlanması durumunda, her SLA türü için ayrı clock modeli uygulanabilir.

5.2 Escalation Seviyeleri

SLA Seviyesi	Tetik Noktası	Sistem Davranışı
Normal	< %70	Normal süreç devam eder
Warning	$\geq %70$	Manager bilgilendirilir
Risk	$\geq %85$	Dashboard üzerinde vurgulanır
Breach	$\geq %100$	Audit kaydı + raporlama

6. Timeline, Internal / External İçerik

6.1 İçerik Türleri

- External Comment
- Internal Comment
- External Worklog
- Internal Worklog
- System Event

İçerik Türü	Customer Görür	Agent Görür	Manager Görür
External Comment	✓	✓	✓
Internal Comment	✗	✓	✓
External Worklog	✓	✓	✓
Internal Worklog	✗	✓	✓
System Event	✓	✓	✓

6.2 Timeline Davranışı

- Customer yalnızca external kayıtları görür
- Agent/Manager tümünü görür
- Her kayıt timeline event üretir.

7. Attachment Yönetimi

Kural	Açıklama
Görünürlük	Internal / External olarak ayrıılır
Maksimum Boyut	10 MB
Dosya Türü	Sistem tarafından kısıtlanabilir
Yetkilendirme	Rol bazlı upload
Denetim	Her upload audit + timeline event üretir
	Her attachment işlemi audit ve timeline event üretir.

8. Failure Modes (MVP)

Bu bölüm, analiz dokümanındaki “kurallara dayalı süreç” ve “denetlenebilirlik” ilkelerinin hata/istisna anlarındaki teknik karşılığını tanımlar.

Failure Mode	Örnek Durum	Sistem Tepkisi	HTTP	Audit / Timeline
Illegal Status Transition	CLOSED → IN_PROGRESS denenmesi	İşlem reddedilir, mevcut state korunur	409 Conflict	Audit: ✓ (deneme kaydı), Timeline: opsiyonel
SLA Clock Inconsistency	STOPPED iken RESUME tetiklenmesi	SLA state normalize edilir veya işlem reddedilir	409 Conflict	Audit: ✓, Timeline: System Event
Unauthorized Override Attempt	Agent “ManagerOverride” dener	Yetkisiz işlem reddedilir	403 Forbidden	Audit: ✓ (security), Timeline: ✗
Invalid Payload	Priority değeri tanımsız	Validasyon hatası döner	400 Bad Request	Audit: ✗ (opsiyonel), Timeline: ✗
Not Found	TicketId yok	Bulunamadı	404 Not Found	Audit: opsiyonel, Timeline: ✗

Timeline Kuralı

Security ve yetki ihlali kaynaklı failure’lar customer timeline’a yansımaz.

Bu olaylar yalnızca audit kayıtlarında tutulur.

9. RBAC ve Yetki Matrisi

Aksiyon	Customer	Agent	Manager
Ticket Oluşturma	✓	✓	✓
Ticket Durumu Değiştirme	✗	✓	✓ (override)
Ticket Atama	✗	✓	✓
Öncelik Değiştirme	✗	✓	✓
Ticket Kapama	✗	✓	✓
Yönetici Müdahalesi	✗	✗	✓ (reason + audit)

Manager override işlemleri **reason + audit zorunlu**.

10. Event Catalog (Zorunlu)

Event Granularity Prensibi (MVP)

MVP fazında event'ler, operasyonel izlenebilirliği sağlamak amacıyla daha genel isimlendirilmiştir (örn. TicketUpdated).

Phase-2'de event-driven mimariye geçişte:

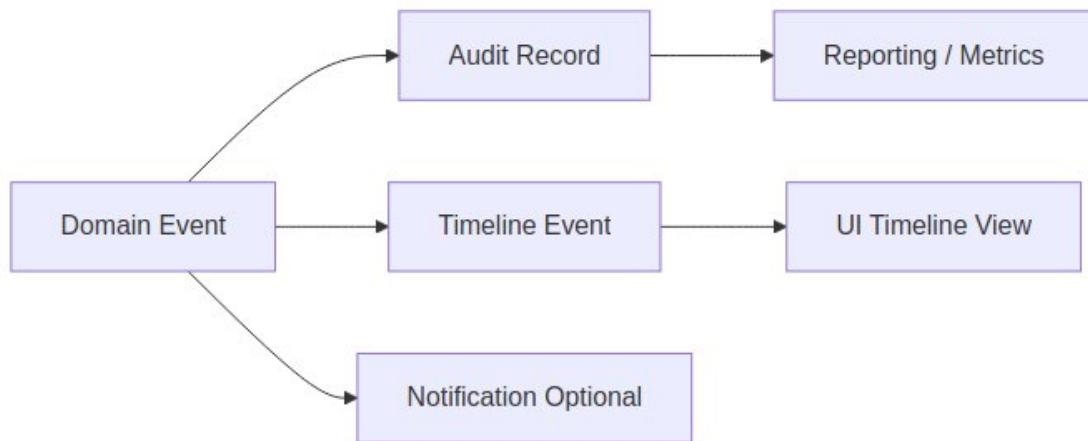
- AssignmentChanged
- ImpactChanged
- UrgencyChanged gibi daha spesifik event'lere ayrıştırılması planlanmaktadır.
- TicketCreated
- TicketUpdated
- StatusChanged
- PriorityChanged
- SLAPaused
- SLAResumed
- SLABreachRisk
- SLABreached
- ManagerOverride
- AttachmentAdded

Event	Audit Kaydı	Timeline Event	Notification
TicketCreated	✓	System Event	Opsiyonel
StatusChanged	✓	System Event	Opsiyonel
PriorityChanged	✓	System Event	Opsiyonel
SLAPaused	✓	System Event	✗
SLAResumed	✓	System Event	✗
SLABreachRisk	✓	System Event	✓
SLABreached	✓	System Event	✓
ManagerOverride	✓ (reason zorunlu)	System Event	Opsiyonel
AttachmentAdded	✓	Attachment Event	Opsiyonel

Her event, denetlenebilirlik ve geriye dönük inceleme amacıyla audit ve timeline ile ilişkilendirilir.

API Response Edge-Cases (Özet)

Senaryo	HTTP	Açıklama
Illegal status transition	409 Conflict	Kurallara aykırı geçiş reddedilir
Unauthorized action	403 Forbidden	RBAC ihlali
Ticket not found	404 Not Found	Geçersiz id
Invalid payload	400 Bad Request	Validasyon hatası
Concurrency conflict	409 Conflict	Versiyon uyuşmazlığı

Notification Stratejisi (MVP)

Event	Notification Davranışı	Gerekçe
TicketCreated	Koşullu	Assignment varsa bilgilendirme
StatusChanged	Koşullu	Customer-facing statülerde
SLABreachRisk	Her zaman	Proaktif müdahale
SLABreached	Her zaman	Operasyonel kritik
ManagerOverride	Opsiyonel	Audit öncelikli
AttachmentAdded	Koşullu	External attachment durumunda

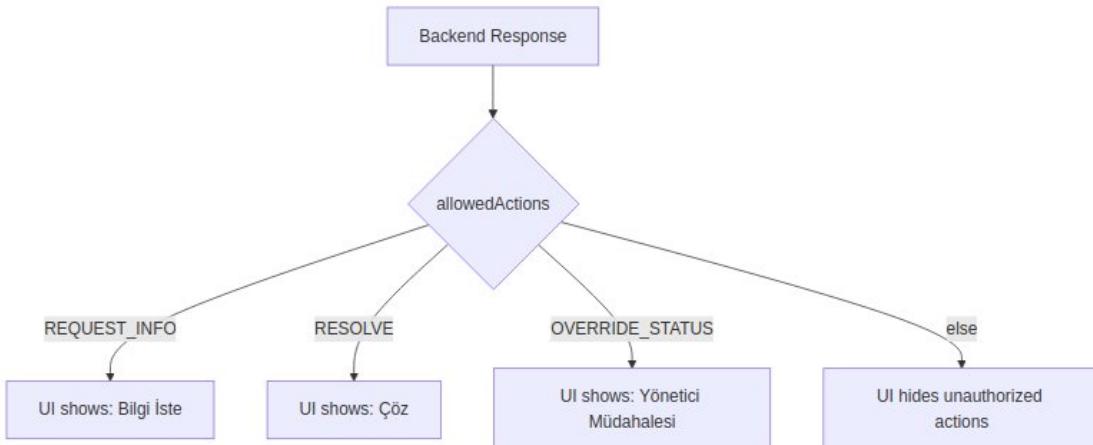
Notification mekanizması, kullanıcıyı bilgilendirmeyi amaçlar; audit ve timeline kayıtlarının yerini almaz.

Notification kuralları aşağıdaki prensiplere göre çalışır:

- SLA bazlı: SLABreachRisk, SLABreached → her zaman
- Status bazlı: Customer-facing status değişimleri
- Rol bazlı: Manager override yalnızca yöneticilere

11. API & UI Contract

Backend her ticket response'unda:


```
{
  "status": "IN_PROGRESS",
  "priority": "HIGH",
  "allowedActions": ["REQUEST_INFO", "RESOLVE"],
  "slaRiskLevel": "WARNING"
}
```

Ticket Status	Rol	allowedActions Örnekleri
NEW	Agent	TAKE_OWNERSHIP, REQUEST_INFO
IN_PROGRESS	Agent	REQUEST_INFO, ADD_WORKLOG, RESOLVE
WAITING_FOR_CUSTOMER	Customer	ADD_COMMENT, ADD_ATTACHMENT
RESOLVED	Customer	CONFIRM_CLOSE, REOPEN_REQUEST
ANY	Manager	OVERRIDE_STATUS, REASSIGN, CHANGE_PRIORITY

API Failure Response Örnekleri

JSON formatında örnek Failure Response'ları aşağıda verilmiştir:

```
// 409 - Illegal Status Transition { "errorCode": "INVALID_STATUS_TRANSITION",  
"message": "Ticket cannot transition from CLOSED to IN_PROGRESS", "currentStatus":  
"CLOSED" } // 403 - Unauthorized Action { "errorCode": "UNAUTHORIZED_ACTION",  
"message": "User role is not allowed to perform this action" }
```

Reopen Senaryosu (MVP)

- REOPEN_REQUEST aksiyonu yalnızca RESOLVED durumunda kullanılabilir
- Ticket, IN_PROGRESS durumuna geri döner
- SLAClock:
  - Daha önce STOPPED ise yeniden başlatılır
  - Önceki SLA süresi audit kayıtları üzerinden korunur

Concurrency & Tutarlılık (MVP)

Eşzamanlı talepler sonucunda oluşabilecek tutarsızlıklar, optimistic locking ve transaction bazlı güncellemelerle yönetilir.

- Status değişimleri atomik olarak ele alınır
- SLAClock state güncellemeleri tekil işlem kapsamında yapılır
- Ticket aggregate, versiyonlanan tek tutarlılık sınırıdır

Çakışma Senaryoları (MVP)

Senaryo	Çözüm
Status change + SLA update çakışması	Aynı transaction, tek version
Agent update + Manager override	Manager override öncelikli
İki agent aynı anda update	Versiyon uyuşmazlığı → 409
Reopen + resolve çakışması	İlk commit kazanır

Kilitleme ve Versiyonlama Stratejisi

- Ticket üzerinde version alanı bulunur
- Status, assignment ve SLAClock güncellemeleri aynı transaction içinde yapılır
- Versiyon uyuşmazlığında işlem reddedilir
- HTTP 409 Conflict döndürülür

Bu yaklaşım, aynı ticket üzerinde eşzamanlı işlem denemelerinde veri tutarlığını garanti eder.

12. Reporting (MVP)

Metrik Tanımları (MVP)

Metrik	Hesaplama
Ortalama çözüm süresi	IN_PROGRESS → RESOLVED
SLA compliance	SLAClock.elapsed ≤ SLA threshold
Escalation sayısı	SLABreachRisk + SLABreached

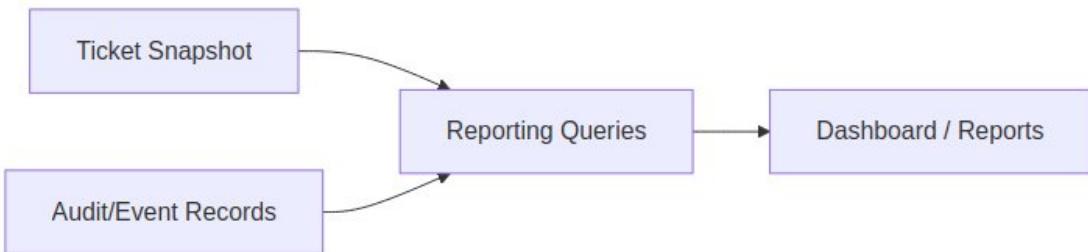
Minimum raporlar:

- SLA compliance
- Ortalama çözüm süresi
- Escalation sayıları
- Agent iş yükü

11.1 Reporting Veri Kaynağı (MVP)

MVP fazında raporlama; full event-sourcing yaklaşımı yerine, ticket snapshot verileri ve event/audit kayıtlarından türetilen ölçümlerle üretilir.

- **Snapshot kaynakları:** Ticket.status, Ticket.priority, SLAClock.elapsed, timestamps
- **Event/Audit kaynakları:** StatusChanged, PriorityChanged, SLABreachRisk, SLABreached, ManagerOverride

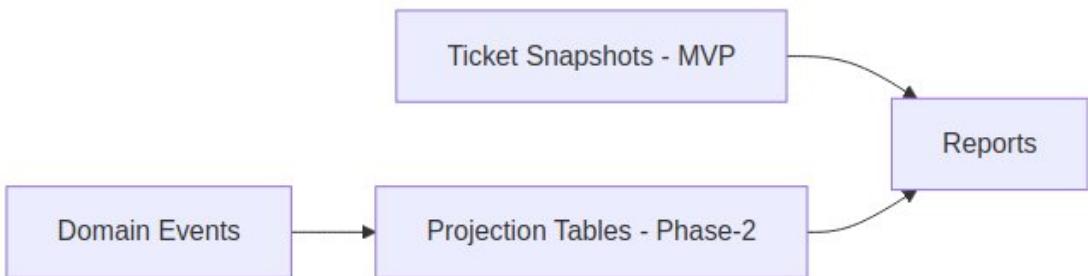
Snapshot Yaklaşımının Sınırı (Ne zaman yetmeyecek?)

Snapshot tabanlı raporlama, MVP için yeterlidir; ancak aşağıdaki durumlarda yetersiz kalır:

- **Yük:** Rapor sorguları toplam okuma trafiğinin > %30'una ulaştığında
- **Gecikme:** Dashboard metriği “near real-time” (örn. < 5 sn) beklenmeye başladığında
- **Karmaşıklık:** “Zaman içinde trend / adım adım akış” (funnel) gibi event-temelli analizler gerektiğinde
- **Maliyet:** Sık rapor sorguları üretim veritabanını baskıladığında (P95 query > 500ms)

Phase-2 çözüm yönü:

- Domain event'lerden türetilen **read model / projection** tablosu oluşturmak
- Raporları bu projection üzerinden almak (operational DB yükünü azaltmak)

13. Non-Functional Requirements (Analizle Uyum)

- i18n: message catalog tabanlı
- Performance: pagination zorunlu
- Security: JWT + RBAC
- Observability: log + audit + timeline
- Pagination: max page size = 50
- JWT expiry: 15 dakika
- Audit retention: minimum 1 yıl

Not: Aşağıdaki konular bu fazda tasarım kapsamında ele alınmamıştır:

- High availability ve disaster recovery senaryoları
- Otomatik ölçekleme ve load balancing
- Harici observability platformları (APM, tracing)

Bu başlıklar, sistem davranışını doğrulandıktan sonra ileri fazlarda değerlendirilir.

14. Analiz → Tasarım İzlenebilirlik (Traceability)

Analiz Beklentisi	Tasarım Bölümü	Kanıt Artefakt
Süreçlerin kurallı işlemesi	Bölüm 4	Status transition kuralları
SLA'nın adil yönetimi	Bölüm 5	SLA clock + risk seviyeleri
Önceliklendirme şeffaflığı	Bölüm 3	Impact / Urgency matrisi
Denetlenebilirlik	Bölüm 6–9	Audit + timeline + event catalog
Yönetici müdahalesi	Bölüm 8	Override + reason zorunluluğu
UI davranışlarının kontrollü olması	Bölüm 10	allowedActions kontratı

Glossary

Terim	Açıklama
Manager Override	Yönetici tarafından yapılan istisnai müdahale
AllowedActions	UI'da gösterilecek izinli aksiyonlar
SLAClock	SLA süresini takip eden mekanizma

15. Sonuç

Bu doküman:

- Analiz dokümanındaki tüm kritik bekłentileri kapsar
- Teknik davranışları açıkça tanımlar
- Akademik ve sektörel olarak savunulabilir

Bu doküman, analiz aşamasında tanımlanan iş bekłentilerinin fazlandırılmış ve denetlenebilir teknik karşılığını sunar.

Doküman; akademik değerlendirme, sektörel uygulama ve yazılım geliştirme süreçleri için bağlayıcı bir referans niteliğindedir.